

Alleen moet ik bij dat „volkomen” dan een aantekening maken.

Mijn antwoord zou n.l. niet bevestigend kunnen zijn, indien dit „volkomen” bedoeld was in zóó absoluten zin, dat wie zulk een zonde overwon, nooit ofte nimmer meer door haar aangevochten, laat staan verstrikt kon worden. Immers wordt ook een verlossing van Christus in dit leven tegen geen enkele zonde.

Ware het anders, dan zou de perfectionist gelijk krijgen tegenover onze op Gods Woord gegronde belijdenis in Zondag 44 van onzen Heidelberg.

Indien een kind van God toch van ééne zonde in dit leven in dezen absoluten zin kon verlost worden, dat hij zelfs boven alle verzoeking om haar te begaan, verheven was dan ware niet in te zien, waarom niet achtereenvolgens ook alle overige zonden bij hem even volstrekt overwonnen en uitgebannen zouden kunnen worden.

Doch dat het zóó niet toegaat in onze heiligmaking en overwinning van het kwaad, wordt ons aanstaans duidelijk, als we bedenken, dat de zonde in ons, óók de nog overgebleven zonde in een kind Gods, niet bestaat in de som van allerlei zonden, maar dat ze is een centrale macht, die zich slechts in allerlei afzonderlijke ondeugden en zonden, als zooveel bijzondere vormen gelden laat.

Ons hart is niet een akker waarop allerlei zonden als zooveel afzonderlijke onkruidplanten, elk op een eigen wortel, opschieten, en die gereinigd wordt, door plant na plant, eerst de ééne en dan de andere, tot de laatste toe, uit te trekken. Het vindt zijn beeld veeleer in den ééne boom wiens sappen vergiftigd werden, en die daarom ziek werd in elken tak en elke twijg.

Zoals onze natuur zelve organisch bestaat, d.w.z. bestaat in de levenseenheid van een lichaam en van een plant, bestaat en werkt ook de zonde in haar organisch.

Dat is het, wat de Heilige Geest ons in de Schrift doet verstaan, als ze van de overgebleven zonde in den wedergeborenen spreekt als van een „mensch”, den „oude mensch”, en wat onze Catechismus ons zoo te rechter tijd herinnert, als ze in Zondag 33 de oprechte bekeering beschrijft als de afsterfing des ouden en de opstanding des nieuwen menschen.

En gelijk nu de zonde, als verdorvenheid, in ons, zooals we van nature zijn, centraal en organisch haar werking doet en haar heerschappij oefent — zoo zet de Heilige Geest daar ook, in de heiligmaking, centraal en organisch zijn vernieuwende en verlossende arbeid tegenover. Wat Hij doet is niet eerst hier en straks daar een loot afsnijden en een tak afkappen — wat zou het baten? — maar Hij grijpt ons aan in het middelpunt van ons wezen, zet daar, in het leven uit Christus, een beginsel van heiligheid, om dit voorts, naar de wet van geleidelijken wasdom, in heel ons zieleleven tot ontplooiing en geldigheid te brengen.

Uit dit organisch karakter van de werking der zonde en van onze vernieuwing door den Heiligen Geest, beide bepaald door het organisch bestaan van ons zieleleven, volgt, dat we nooit van eenige zonde, welke ook, in absoluten zin verlost zullen zijn, zolang de nieuwe mensch in ons niet is gekomen tot volle gestalte, en daarmee de oude mensch geheel is gedood en begraven en te niet gedaan.

En omdat het hiertoe, naar luid van 't Woord, in dit leven nooit bij ons komt, zal het ons ook niet gebeuren, dat we hier ooit, ook maar één enkele zonde in volstrekten zin te boven komen. Van elke zonde blijft de wortel, hoe diep neêrgedrukt, hoe afgekapte en hoe geknot ook in haar macht, toch altoos nog schuilen in den bodem van ons hart. En zoo komt de verzoeking ertoe niet op ons af, of, als we niet waken en bidden, schiet de giftige plant er weer uit op.

En dit geldt dan wel het allermeeest van karakter, van boezem- en van gewoonte-zonden. Dat zijn de kankerplekken van den boom, waarop de verdorven sappen altoos weer het meest aantrekken.

Daarmee zal een kind van God doorgaans wel tot zijn dood toe te worstelen hebben.

Als ik op de vraag, die N. N. me deed, ondanks dit alles toch bevestigend antwoord, dan doe ik dat in dezen zin, dat de genade van Christus een geloofige in dit leven wel degelijk verlossen kan en ook inderdaad verlost van de heerschappij van elke, ook de diepst-ingewortelde, zonde.

Ook dit volgt uit het organisch karakter van het vernieuwend werk des Geestes in ons. Omdat het de heerschappij der zonde breekt, breekt het, in beginsel ook die van elke zonde, en maakt het in zijn doorwerking daarvan vrij. Dat is het wat de Apostel bedoelt, als hij zegt: „De zonde zal over u niet heerschen, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade; en als hij, sterker nog, betuigt, dat wie in Christus is vrgemaakt is van de zonde en dienstbaar aan de gerechtigheid.

Nog een tweede opmerking.

M'n vrager zou de opmerking kunnen maken, dat ik met het bovenstaande zijn vraag niet heb beantwoord.

Hij vroeg me, of ik, niet in abstracto, maar uit eigen en anderer ervaring, overtuigd was, dat

het geloof in Christus van elke zonde kan verlossen.

En ik beriep me in m'n antwoord niet op eigen of anderer ervaring, maar enkel en alleen op Gods Woord.

Ik weet niet, of hij bij dat „in abstracto” juist dacht aan zulk een beroep op de H. Schrift.

Ik hoop van niet. 't Zou den indruk maken, als gold wat het Woord Gods ons openbaart, hem voor minder reëel en daarom minder te vertrouwen dan de ervaring van den een of anderen geloofige.

En daartegen zou ik hem ernstig moeten waarschuwen. Om de majesteit en waarachtigheid der H. Schrift, die hij daarmee aantasten zou; en ook om het gevaar voor zelfmisleiding, dat daarin voor hem zou liggen.

Ik weet — en de arglistigheid van ons hart maakt het, o zoo verstaanbaar — hoe licht men, vooral in een geval als 't zijne, er toe komt, naar de ervaring van geloofigen te vragen, om daar zichzelf aan te toetsen.

Doch bij alle waardeering voor anderer ervaring, is er geen gevaarlijker wijze van doen dan deze.

We gaan dan, aangenomen de echtheid van beide kanten, goud met goud vergelijken, en laten den toetssteen liggen, waaraan alle goud, dat van anderen zoewel als van ons-zelfen, zijn echtheid bewijzen moet.

Goud vergelijken met goud — 't is een al te zachte proef. En 't is juist die zachtheid, die ons, ook zonder dat we er ons van bewust zijn, er vaak toe verleidt. In stilte hopen we dan, dat anderer ervaring ons troosten zal over onze eigene. Zoo sparen we ons-zelfen; maar met het risico, dat we ons rijk waken met valsche munt.

Dat risico wilde ik N. N. niet doen loopen. Daarom liet ik alleen de Schrift spreken.

En nu nog een laatste opmerking.

Vrager spreekt van zonden, die een „erfelijke belasting” tot grondslag hebben. Hij doet dat in verband met de zonde waarmee hij zelf heeft te kampen.

Laat me hem mogen bidden, die gedachte, om het even of ze grond heeft of niet, toch uit zijn ziel te bannen. Laat hij ze voor 't minst nooit aan het woord laten komen, als hij denkt of spreekt van de zonde waarmee hij vooral te worstelen heeft.

In 't algemeen wordt er met die erfelijke belasting reeds zulk een gevaarlijk spel gespeeld. Maar 't wordt dubbel gevaarlijk, als we haar laten meespreken op 't stuk van eigen zonde.

Dan wil ze licht ons schuldbesef en onze veerkracht in het verzet tegen het kwaad breken.

En ze kan noch onze schuld goed maken, noch iets afdingen op den eisch onzes Gods om met de zonde van ons weg te doen.

Erfelijk belast zijn we welbeschouwd allen: in ongerechtigheid geboren en in zonde door onze moeder ontvangen.

En toch...

Maar ik moet voor diimaal eindigen.

En ik kwam aan de eigenlijke vraag van inzender nog niet eens toe!

Laat onze lezers geduld hebben tot een volgend nummer, zoo de Heere wil.

A.

E.

LITERATUUR EN KUNST.

Een merkwaardig getuigenis.

Bij de bespreking van den bundel „Onze Mei” (in het nummer van de vorige week) noemde ik als een van de verdiensten, dat in bijna ieder stuk een of andere algemeene opmerking te vinden is over de opvoeding van kinderen, de betekenis van goede leiding in de jeugdjaren, den invloed van ouderlijk toezicht, e.d.

Enkele korte citaten gaf ik daarbij ten voorbeeld. Wegens plaatsgebrek kon ik echter in die citatie niet betrekken een van de meest belangrijke van deze opmerkingen, de bladzijde uit de schets van Annie Salomons „Toen onze Mops een Mopsje was”, over de moderne opvoeding.

Het vraagstuk van de opvoeding is een der grootste problemen van den tijd, als men ten minste de geluiden mag gelooven, die allerwege daarover opgaan. En het eigenlijke probleem is dan, hoe de verhouding moet zijn van de ouders tot de kinderen.

Met name ook in de romanliteratuur is deze quaestie aan de orde. Als in alles, heeft ook in dezen de roman, die immers de raadsman, de profeet, de leider is van het moderne geslacht, stem in het kapittel. En dan stelt hij het probleem in dezen vorm: hoe toch de ouders de kinderen in hun rechten zullen laten, waar ze aan den anderen kant staan voor de taak ze op te voeden. In de teekening van de moeilijkheden, de vragen, de zorgen van het kinderleven, houdt hij den ouders de plicht voor, te luisteren naar de klachten, de begeerten, de overwegingen van het kind. Want elke tekortkoming in de vervulling van deze plicht kan de ouders komen te staan op het verlies van 't vertrouwen der kinderen, oorzaak worden van droefte vervreemding.

Vooral stelt hij zich daarbij schrap tegen allerlei onderwetsch begrip van gezag: 18e eeuwsech te zijn in de paedagogiek is het groote schrikbeeld, dat hij den ouders voorhoudt. Dwingend optreden wordt voorgesteld als kortzichtigheid, als niet-begrijpen wat des kinds is. Het stellen van eischen wordt geteekend als hopeloos-versteten onderwetschheid, verbiiden met een „omdat ik het zeg”, als egotistische dwaasheid. Opvoeden is, zoo als niet lang geleden in een radio-rede werd gezegd: ons oordeel over kinderen verbroeden, eigen verplichtingen verstaan ten aanzien van het vragend kinderhart. Dat vordert een steeds-willen-begrijpen, een heen-stappen over eigen, vastgeroeste begrippen, een zich-verplaatsen in wat de jeugd belang inboezemt — en dat valt lang niet altijd makkelijk. Maar, aldus zei de zoojuist genoemde radio-spreker — „de taak van de opvoeding is ook de allermoeilijkste, die ons in ons leven kan worden opgelegd”.

Naar zijn aard verkondigt de roman deze theorieën in een demonstratie met feiten. Zoo is de moeder, die te kort schiet in het begrijpen van haar kind en daardoor oorzaak is van diens verdoling, een haast sterentjepe figuur. Ik herinner b.v. aan de moeder uit „Een gelukkige Familie”, „De Bruidstijd van Annie de Boogh”, „Naar de Diepte”, „De Cirkel”, aan de oude Mevrouw Wijsman uit „De Opstandigen”, aan Francesca Campana's tante uit Malesia. En als trieste pendant staat naast haar de harde, eischende vader, die aan zijn kortzichtigheid het welzijn van zijn kind ten offer brengt, niets begrijpend van diens idealen, omdat die liggen buiten zijn eigen, ego-centrisch bestaan. Ten voorbeeld noem ik den vader uit „De zonde in het deftige dorp”, „Het Melenhuis”, „De Avonturen van den Muzikant”, vooral de Grootvader uit „Kleine Inez”.

In al deze romans zijn de kinderen het slachtoffer van de liefdeleusheid, bekrompenheid, bazigheid der ouders, die niets verstaan hebben van hun plichten en alleen maar wisten van rechten aan hun kant.

Zóó behandelt de moderne roman het opvoedings-probleem, het pleit voerend, als altijd voor zelfbestemmingsrecht en alle verantwoordelijkheid voor den levensgroei van het kind en de wijze, waarop die zich openbaart, leggend ten laste van de ouders. „Naar de Diepte” van Van Boven en „Kleine Inez” van Van Genderen Stort zijn in dit opzicht al heel-sprekende proeven.

Opmerkelijk is het te zien, welke de gevolgen zijn van dit funeste opvoedings-systeem, als het (en dat is zeker geen uitzondering) in praktijk wordt gebracht. In al hun droefheid en veront-rustende donkerheid worden ze beschreven in bekende tijdschriftartikelen als van Dr. Vletter: („Waar dansen wij heen?”) van Dr. Spoelder, van den Indischen H.B.S.-Directeur, die in „De Sumatra-Pest” van 17 Febr. l.l. zijn nood klaagde, en vele anderen. Het beruchte proces-Krantz, enige maanden geleden in Duitschland geveerd, bracht een samenlezing van het meest lugubere bewijsmateriaal, dat de kinderen inderdaad het slachtoffer worden; maar dan niet van de onderwetschheid en bekrompenheid der ouders, doch juist van hun moderniteit, van hun verheering van oordeel, hun heen-stappen over eigen inzichten. En de roman, die deze moderniteit predikt en in tendentieuze schilderijen als de eenig juiste doet voorkomen, openbaart zich daarin als een door en door gevaarlijke infectie, waartegen met name de christelijke levensovertuiging zich ten krachtigste keeren moet. Waar mogelijk en altijd weer dient ernstige waarschuwing tegen dezen modernen rattenvanger van Hameln uit te gaan. Want met zijn schoone klanken voert hij de jeugd ten verdorft!

In dat verband nu is belangrijk de bladzijde uit Annie Salomons' schets. Want daar is aan 't woord een moderne vrouw (modern dan in den goeden zin van het woord) en een schrijfster, die als romanière een bekenden naam heeft. Naar aanleiding van wat zij zich herinnert over de opvoeding, die in haar ouderlijk huis gehuldigd werd, neemt ze de moderne opvoedings-tendenzen onderhanden. En dan zegt ze, met kwalijk verholen spijt, dit:

Ja, in het met rust gelaten worden, daarin komen de kinderen van tegenwoordig voor mijn gevoel veel te kort. Toen wij klein waren was nog niet die ideale verhouding tusschen ouders en kinderen bereikt van volkomen vertrouwen, van respect ook voor de onvolgroeide persoonlijkheid, van austeravonden, een bibliotheek van boeken over opvoedingsproblemen enz. enz. Wij werden gewoon verboden, op school en thuis, niemand agiteerde zich erover, als we eens veel huiswerk hadden, wij zelf allermint; als we liefhebberijen bezaten — teekenen, muziek, versjes — werd dat in onze vrije uren getolereerd, als de lessen er niet onder leden, maar niemand had er bijzonder veel aandacht voor over, en de heele sfeer in huis was doortrokken van de zekerheid, dat eerst vader en moeder kwamen, dan een heele tijd niets en dan pas wij, de kinderen. Natuurlijk voelden we ons ook wel eens eenzaam en ook wel eens verongelikt, als een

meening met een en nu ge altijd ove dat dikw voor onze sterke on

De zelf woordig g dikwijls o doet, waa ze in ha jammerlij ouders te van die v van te

Wij werd om dat beva telijke gr Maar ons niet (met gepleegd we leerde speelden, tes en v leven sel vatten, o werd.

Ik gele en voor niet dan) Opmerkel van de fei nemen wa

Ge

We zou van de lui dankbaar v met onze den toesta Heemskerk, dat ze de en in de daarbij toe zen, dat e zijn met be

Allereers dat wij in door onze heel wat met ons ov de beste i en zijn pli dat is nie het kamp overheidss Openbare trefte. Aan prikkel en meerderhei weelde van de school moeten w rechts en kiezere o zorgen, da van links. Wie toch zijde lang leze, ne school, di het spel van de ou breede ph dat liberal gezond nie en 't is w een goed wel onder het Proef langs te de vrijhei ang weer n.l. am.

geen pl Thorbe Kinder het Star toekent onderw stig eig Bijzondere heid van der Overb bijdrage v heidstaak is hij de sprake. E linksche heid en vrijheid, e van den ons allen